

Ruokaviraston raportti

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

Päiväys:	15.6.2022
Asianumero:	6500/00.01.02.00.01/2021
	Ruokavirasto
Linja, osasto ja/tai yksikkö:	Elintarvikeketjulinja, kasvintuotannon osasto, kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö
Hyväksyjä:	Tuula Mäki-Valkama
Laatija/laatijat:	Tarja Alainen, Marja Lehtolainen, Risto Retkin, Merja Torniainen ja Olli Venelampi
Lisätietoja:	lannoitevalvonta@ruokavirasto.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA	3
2 VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN	4
3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS	8
3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys.....	8
3.2 Puutteiden analyysi	10
4 AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE	12
5 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET	12
5.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen	12
5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaavien toimenpiteiden varmistaminen	13
5.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet	14
6 VALVONNAN RESURSSIT	14
7 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN	15

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Lannoitteiden ja maanparannusaineiden valvonnan vaikuttavuutta koskevana tavoitteena on varmistaa, että markkinoilla olevien tuotteiden sisältö vastaa ravinteiden ja muiden ominaisuuksien osalta pakkausmerkintöjä. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että kasvintuotantoon käytetyt lannoitteet ja maanparannusaineet täyttävät säädöksissä asetetut vaatimukset, jolloin ne ovat elintarvikkeiden ja tuotantoympäristön kannalta turvallisia eikä niiden käytöstä aiheudu maaperän ja pohjaveden saastumisvaaraa. Valvonnan tavoitteena on, että vähintään 75 % tarkastetuista tuotteista täyttävät säädöksissä asetetut vaatimukset. Tämä tavoite ei toteutunut.

Energian hinta on merkittävästi vaikuttanut erityisesti epäorgaanisten typpilannoitteiden hintoihin ja toiminut kannustimena uusien lannoiteraaka-aineiden löytämiseen. Erilaisten jätteiden ja sivutuotteiden hyödyntäminen sellaisenaan tai käsiteltyinä lannoitevalmisteina on lisääntynyt. Samanaikaisesti puhdistamolietteiden käyttö maataloudessa on ollut vastatuulella. Myös tavoite turpeen käytön vähentämiseen heijastuu lannoitesektorille. Nämä muutokset näkyvät sekä tarpeena löytää uusia käyttökohteita lannoitevalmisteille että uuden tyyppisinä markkinoille tulevana tuotteina ja on huomioitu myös valvonnan kohdentamisessa. Uusien markkinoille tulleiden tuotteiden lisäksi myös tarve uusiin tuotteisiin ja tuotantomenetelmiin liittyvien kysymysten käsittelyyn toimijoiden kanssa on kasvanut.

Lannoitevalmisteiden valvonta toteutettiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Edellä kuvatun toimintaympäristön muuttumisen perusteella lannoitevalmisteiden tuotevalvonnan painopisteenä oli edelleen kiertotaloustuotteet eli teollisuuden sivutuotteet ja jätteet, joita käytetään lannoitevalmisteiden raaka-aineena tai sellaisenaan lannoitevalmisteena. Samasta syystä toiminnan tarkastuksissa painotettiin raaka-aineiden ja laitoshyväksynnän vastaavuutta sekä sitä onko raaka-aineissa tapahtunut muutoksia ja miten ne on huomioitu laitoksen toiminnassa. Valvonnassa kiinnitettiin huomiota myös tuoteselosteissa ilmoitettuihin tietoihin ja muihin pakkausmerkintöihin. Lainsäädännössä ei tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka olisivat vaikuttaneet valvonnan järjestämiseen tai alan toimintaan.

Valvontatulosten perusteella Suomessa valmistetut ja markkinoille saatetut lannoitteet, maanparannusaineet ja muut lannoitevalmisteet täyttävät pääosin lainsäädännössä niiden turvallisuudelle ja laadulle asetetut vaatimukset eikä erityisiä ongelmia ole esiintynyt. Tuotteiden valvonnassa havaitut vakavat puutteet ovat pysyneet vähäisellä tasolla. Valvontanäytteiden perusteella tehtyjä kieltopäätöksiä annettiin neljälle näytteelle.

Valvonnan vaikuttavuuden laadullinen mittaaminen on haasteellista. Valvontaa kohdennetaan vuosittain riski- ja tarveperusteisesti ja näin kohdennetussa valvonnassa vertailu edellisiin vuosiin ei kaikilta osin ole mahdollista. Voidaan kuitenkin todeta, että valvonnan kohdentaminen näkyy myös valvonnassa tehdyissä havainnoissa. Valvonnan painopisteeksi nostettu dokumentoinnin ja pakkausmerkintöjen valvonta näkyi myös tähän liittyvien todettujen puutteiden aiempia vuosia suurempana määränä.

Tuotteisiin liittyviä poikkeamia havaittiin kaikissa tutkituissa tuoteryhmissä. Orgaanisissa lannoitevalmisteissa havaitaan enemmän puutteita kuin epäorgaanisissa tuotteissa. Tähän vaikuttaa osaltaan materiaalien luonne; orgaanisten raaka-aineiden ominaisuuksien vaihtelu ja tuotteissa tapahtuva muuttuminen varastoinnin aikana. Lainsäädäntö ei edellytä tuotteisiin merkittävän parasta ennen päivämäärää tai valmistusajankohtaa.

Valmistuksen valvonta painottuu hyväksytyjen laitosten valvontaan. Todetuissa puutteissa korostuu toiminnan muutoksista johtuvat puutteet, kuten raaka-ainemuutoksista johtuvien vaatimusten huomioimattomuus ja omavalvonnan toteutuksen puutteet. Suurten ammattimaisesti toimivien ja taajempaan valvottujenlaitosten kohdalla puutteita todetaan vähemmän kuin pienillä laitoksilla, joiden valvontasykli on pidempi. Yleisesti ottaen voidaan edelleenkin todeta, että toimijoiden osaaminen ja lainsäädännön tuntemus ovat hyvällä tasolla ja todetut puutteet korjataan pääosin nopeasti.

Valvonnan ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä (ohjeistus, viestintä, koulutus), valvonnan riskiperusteisella kohdentamisella sekä toimijoiden omavalvonnan kautta on saavutettu hyviä tuloksia. Toimijat korjaavat tuotteisiin ja toimintaan liittyvät puutteet yleensä ennen kuin ne näkyvät valvonnassa. Samoin valvonnan havaitsemat puutteet korjataan pääosin valvontaprosessin aikana, joten asian käsittelyssä harvoin käytetään kieltoja tai muita hallinnollisia pakkokeinoja. Hallinnollisia pakkokeinoja ei myöskään käytetä, kun todettu puute on niin vähäinen, että pakkokeinojen käytölle ei ole perustetta.

2 VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN

Koronaepidemian vaikutus valvonnan toteutumiseen

CoVid-19 viruksen aiheuttama poikkeustilanne huomioitiin valvonnoissa. Tarkastukset tehtiin Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti välttämällä tarpeettomia kontakteja. Toiminnan tarkastuksista osa tehtiin etätarkastuksina ja tarvittaessa etätarkastuksiin liitettiin valtuutettujen tarkastajien paikan päällä tekemiä katselmoitteja. Poikkeustilanteesta huolimatta suunnitelman mukaiset tarkastustavoitteet toteutuivat.

Alkutuotannon toimijoiden valvonta (tilavalvonta)

Lannoitevalmisteille on asetettu erilaisia tyyppinimi- ja ryhmäkohtaisia käytön rajoitteita sekä varoajoja. Lainsäädäntö rajoittaa lisäksi liukoisen fosforin ja typen käyttömääriä sekä asettaa arseenille ja kadmiumille hehtaarikohtaiset enimmäisraja-arvot. Toimijoiden on pystyttävä osoittamaan kirjallisesti käytetyt ravinne- ja metallimäärät.

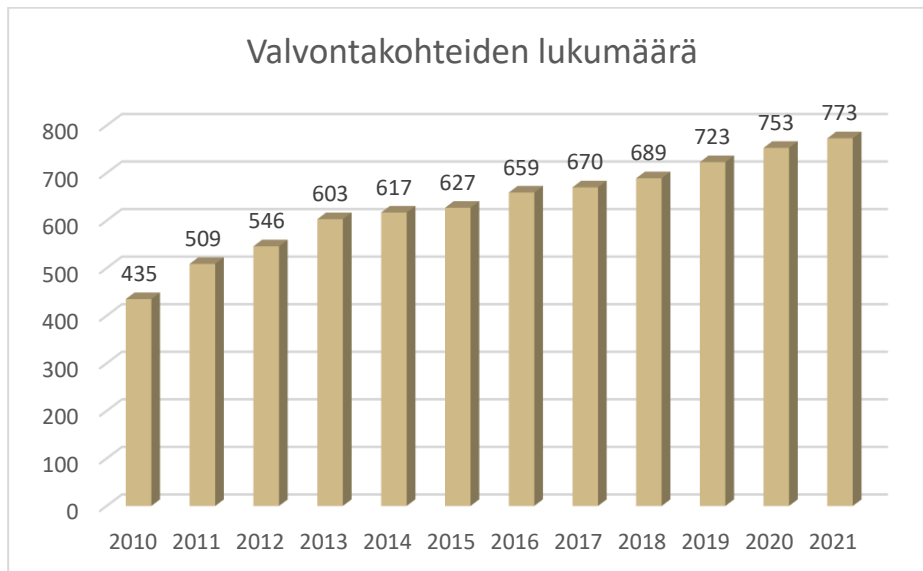
Alkutuotannon toimijoiden valvonta toteutettiin maataloille ja kauppapuutarhoihin kohdistettuna ELY-keskusten tarkastajien tekemänä markkinavalvontana.

Lannoitealan toimijoiden valvonta

Lannoitevalvonnan toimijarekisteriin merkittyjen valvontakohteiden lukumäärä on kasvanut vuoden 2010 435 valvontakohteesta 773 valvontakohteeseen vuoden 2021 lopussa (kuva 1). Pääosa toimijoista harjoittaa useampaa kuin yhtä lannoitevalmisteisiin liittyvää toimintaa. Valvontakohteista 632 harjoitti lannoitevalmisteen valmistusta, sisämarkkinatuontia 110 ja lannoitevalmisteiden tuontia kolmansista maista 72 toimijaa. Ajantasaiset luettelot rekisteröidyistä toimijoista ja hyväksytyistä laitoksista ovat Ruokaviraston internetsivuilla¹.

---

¹ <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/rehu--ja-lannoiteala/lannoitevalmisteet/valvonta/valvontarekisteri/>

Kuva 1. Lannoitevalvonnan valvontakohteiden lukumäärä 2010 - 2021

Markkinoille saatetuista ja valmistetuista tuotteista tehtävän lakisääteisen vuosittaisen ilmoituksen toimittamisaste on viimevuosina ollut hyvällä tasolla. Ilmoituksen on jättänyt toimittamatta alle 10 % ilmoitusvelvollisista toimijoista. Kerättävää tietoa käytetään valvonnan suunnittelussa sekä ravinteiden käyttöön ja ympäristövaikutuksiin liittyvissä tilastoissa ja laskelmissa.

Vastavuoroinen tunnustamisen avulla pyritään edistämään sellaisten tuotteiden pääsyä markkinoille, joiden lainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu EU:ssa. Vuonna 2020 tuli voimaan uusi vastavuoroista tunnustamista koskeva asetusta (2019/515), jonka tavoitteena on purkaa tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteitä jäsenmaiden välillä. Lain voimaan tulon myötä on lannoitevalvontaa työllistäneet aiempaa enemmän lannoitevalmisteiden vastavuoroiseen tunnustamiseen liittyvät tiedustelut ja vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuva lannoitevalmisteiden markkinoille saattaminen on lisääntynyt. Vastavuoroisen tunnustamisen perusteella toimija voi hakea Ruokavirastolta ennakkolupaa saattaa lannoitevalmiste markkinoille Suomessa.

Tuotevalvonta (kotimainen valmistus, markkinoille saattaminen, sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti)

Lannoitevalmisteiden tuotevalvonnan painopisteenä vuonna 2021 olivat kotimaisen valmistuksen osalta edelleen niin sanotut kiertotaloustuotteet eli tuotteet, jotka ovat joko sellaisenaan lannoitevalmisteena käytettäviä teollisuuden sivutuotteita tai jätteitä tai sisältävät näitä raaka-aineena tai komponenttina. Tällaisia tuoteriikkejä ovat epäorgaaniset ja orgaaniset lannoitteet, tuhkalannoitteet, kalkitusaineet, maanparannusaineet ja kasvualustat. Näytteenotossa painotettiin jätevesipohjaisia tuotteita. Laadullisten ominaisuuksien lisäksi valvottiin tuotteiden hygieniaa ja haitallisten aineiden pitoisuuksia. Näytteenottoa kohdennettiin laitoksiin, joissa oli aiemmin havaittu hygieniaongelmia. Maanparannusaineista ja kasvualustoista valvottiin myös roskaisuutta ja kypsyyttä. Lisäksi valvottiin epäorgaanisten peltolannoitteiden kadmiumpitoisuutta ja pölypitoisuuksia.

Markkinavalvonnan painopisteenä ovat ensisijaisesti Suomen ulkopuolella valmistetut epäorgaaniset ja orgaaniset lannoitteet sekä orgaaniset kivennäislannoitteet. Valvonta kohdistettiin sekä valmistuksen valvonnassa että markkinavalvonnassa siten, että etusijalla

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

olivat elintarviketuotantoon tarkoitettujen lannoitevalmisteiden. Kohdennetulla valvonnalla on pyritty lyhentämään analyysitulosten valmistumisaikaa ja näin ollen saadaan parannettua tulosten hyödynnettävyyttä.

Tarkastustavoitteet määriteltiin erikseen kotimaisen valmistuksen valvonnalle, markkinavalvonnalle sekä maahantuonnin ja sisämarkkinakaupan tuotteille. Tavoitteena oli, että näytteistä noin 65 % otetaan valmistuksen valvonnassa, 30 % markkinavalvonnassa ja 5 % maahantuonnin ja sisämarkkinakaupan valvonnassa.

Valtuutetuille tarkastajille, jotka tekevät kohdennettua kotimaisen valmistuksen sekä maahantuonnin ja sisämarkkinakaupan valvontaa, tehdään vuosittain valvontakohdekohtainen näytteenotto- ja tarkastuskäytäntöohjelma. Näytteenottokäytien tiheyden määrittämisessä huomioidaan toiminnan vaativuus ja laajuus sekä tuotteissa tai toiminnassa aiemmin todetut säädöstenvastaisuudet ja epäilyt sääntöjen vastaisuuksista. Huomioitavia asioita olivat lisäksi omavalvontasuunnitelman sisältö ja sen toteutuminen.

ELY-keskusten tarkastajien tekemän markkinavalvonnan suunnitelma on laadittu tuoteryhmätasolla osana ELY-keskusten kanssa tehtävää Ruokaviraston tulossopimusta. Markkinoilla olevien lannoitevalmisteiden vaatimustenmukaisuutta ja pakkausmerkintöjä valvottiin pääasiassa vähittäiskauppoihin, mutta myös tukkuihin ja maatiloille tehtävien tarkastusten ja näytteenottojen avulla. Markkinavalvonnassa lannoitevalmisteiden valvonta tehtiin Etelä-Savon, Hämeen, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-keskuksissa

Taulukossa 1 on esitetty tuotevalvonnan määrälliset toteumat vuosina 2017 - 2021. Tuotevalvonta toteutui suunnitellusti. Näytteitä otettiin vuonna 2021 yhteensä 231 kpl (tavoite 230 kpl).

Taulukko 1. Tuotevalvonnan määrällinen toteuma vuosilta 2017 – 2021 ja vuoden 2021 toteuma suunnitellusta tavoitteesta

Valvontanäytteet	Toteuma					
	2017 kpl	2018 kpl	2019 kpl	2020 kpl	2021	
Markkinavalvonta	178	171	143	60	69	100 %
Sisämarkkinakaupan ja tuonnin valvonta	19	20	13	20	15	125 %
Valmistuksen valvonta	156	160	142	147	147	99 %
Näytteitä yhteensä	353	351	298	227	231	100 %
Valmistuneet näytteet/ analyysit	384/ 2334	352/ 2352	298/ 1783	226/ 1512	233/ 1316	

Hyväksytyjen laitosten valvonta

Ruokavirasto hyväksyy orgaanisia lannoitevalmisteita valmistavat laitokset ja eläinperäisiä sivutuotelannoitteita varastoivat laitokset. Toiminnassa olevien hyväksytyjen laitosten kokonaismäärä oli vuoden alussa 171. Näistä 95 käsitteli joko ainoana raaka-aineina tai muiden raaka-aineiden lisäksi eläinperäisiä sivutuotteita (lantaa, erilliskerättyä biojätettä ja LK 3 sivutuotteita) ja 76 laitosta ainoastaan muita kuin eläinperäisiä sivutuotteita (yhdyskuntajätevesilietteitä, teollisuuden jätevesilietteitä tai kasviperäisiä raaka-aineita). Lisäksi eläinperäisiä sivutuotteita varastoivia varastointilaitoksia oli 10.

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

Valvontasuunnitelman mukainen tavoite oli tarkastaa ja käsitellä kaikki ennen 2021 saapuneet laitoshyväksyntähakemukset ja lisäksi puolet vuonna 2021 saapuvista hakemuksista. Hakemuksia vuonna 2021 saapui 11 kpl, joista 6 koski uutta toimintaa ja 5 muutosta jo aiemmin hyväksytyyn toimintaan. Laitoshyväksyntäpäätöksiä annettiin 10 ja kolmen laitoksen laitoshyväksyntähakemuksen käsittely keskeytettiin. Vuoden 2021 lopussa käsittelyssä olevia hyväksyntähakemuksia oli 12.

Hyväksytyjen laitosten on lähetettävä vuosittain omavalvontaraportti, josta käy ilmi omavalvonnan keskeiset tulokset. Ruokavirasto arvioi omavalvontaraportin vaatimusten mukaisuuden ja lähettää toimijalle ilmoituksen asiasta. Puutteellinen omavalvontaraportti ja raportin toimittamatta jättäminen nostavat tarkastustiheyteen vaikuttavaa riskiluokitusta. Vuonna 2021 noin 25 % toimijoista jätti sisällöltään puutteellisen omavalvontaraportin tai raportin toimittamatta. Puutteellisten omavalvontaraporttien määrä on laskenut edellisestä vuodesta 14 %. Omavalvontaraporttien keräämisessä on hyödynnetty Webropol-kyselyä, jonka ansiosta useampi toimija on vastannut kyselyyn ja ilmoittanut vaaditut tiedot.

Hyväksytyjen laitosten tarkastuskohteet valittiin riskiperusteisesti. Tarkastettaviksi valittiin 30 laitosta. Tarkastuskohteiden valinnassa huomioitiin laitosten tuotantomäärä, raaka-aineiden riskit, käsittelyprosessin ja omavalvonnan toimivuus, aiemmin havaitut puutteet sekä edellisen tarkastuksen ajankohta. Pieniä tai vähäriskisiä laitoksia ei tarkasteta vuosittain. Lisäksi varauduttiin tekemään näytteenotto ja tarkastus noin 10 kohteelle ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin tai muun erityisen syyn perusteella.

Tarkastustavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Hyväksytyjen laitosten tarkastuksia tehtiin 28. Lisäksi tehtiin hyväksyntätarkastus 9 laitokselle. CoVid-19 epidemian takia tarkastusten toteutukseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Tarkastuksilla pyrittiin välttämään tarpeettomia kontakteja. Iso osa tarkastuksista tehtiin etätarkastuksena ja etätarkastuksiin liitettiin valtuutettujen tarkastajien kohteessa tekemiä katselmoitteja.

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

Taulukko 2. Toimijoiden tarkastukset ja näihin liittyvät päätökset vuosilta 2017-2021.

Luvat ja päätökset	2017	2018	2019	2020	2021
Laitoshyväksyntäpäätökset	6	11	9	10	7
Varastohyväksyntäpäätökset	1	0	0	1	1
Laitoshyväksynnän peruminen tai käsittelyn keskeyttäminen		9	2	3	3
Hyväksytyin laitoksen tarkastuspäätökset	43	40	47	39	37
Markkinoillesaattamisluvut ¹⁾	9	18	1	7	14
Muut toimijaan kohdistuvat päätökset	7	1	4	3	5
Luvat ja päätökset yhteensä	56	78	63	63	62
Tarkastukset					
Laitoshyväksyntätarkastukset	6	7	7	9	9
Hyväksytyin laitoksen tarkastukset	36	37	41	31	28
Omaavonta-asiakirjojen tarkastukset	158	146	149	99	185
Tarkastukset yhteensä	200	190	197	139	222

¹⁾ Sisältää asiakirjatarkastuksen ja päätöksen

3 TOIMINNAN JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys

Tuotevalvonta

Lannoitevalmisteiden tuotevalvonnassa otetuille lannoite-erien näytteille, jotka eivät täytä lainsäädännön vaatimuksia, annetaan huomautus ja lisäksi puutteen vakavuuden perusteella kehoitus, käytön rajoitus, määräys tai kieltö. Tuotevalvonnassa todettujen säännöstenvastaisuuksien sekä annettujen kehoitusten ja kieltojen osuus analysoiduista näytteistä on esitetty taulukossa 3. Ruokavirasto julkaisee internetsivuilla vuosittain lakisäätöisen raportin, johon sisältyvät näytteiden analyysitulokset ja niiden perusteella annetut valvonnan päätökset.

Taulukko 3. Lannoitevalmisteiden tuotevalvonnassa havaitut säännöstenvastaisuudet sekä annetut kehotukset ja kiellot.

Todettu säännöstenvastaisuus	Toteuma (%)				
	2017	2018	2019	2020	2021
Huomautuksen ¹ saaneet valvontatapahtumat ²	22,1	24,7	29,5	22,2	31,8
Huomautuksen puutteesta tuoteselosteessa tai pakkauksessa saaneet valvontatapahtumat	1,3	1,7	3,0	6,2	9,9
Eräkohtainen kieltö	0,5	-	2,3	2,2	1,7
Useampaa erää tai toimintaa koskevat markkinointikiellot	-	-	-	-	-
Huomautuksen saaneiden analyysitulosten osuus	4,3	5,1	8,1	4,4	7,4

¹⁾ Huomautukset pitävät sisällään myös kehotukset, kiellot sekä muut määräykset

²⁾ Valvontatapahtumia 2017 384, 2018 352, 2019 298, 2020 226 ja 2021 233

Kaikista tuotevalvontatapahtumista 31,8 %:lle (eli 74 näytteelle) annettiin joko yksi tai useampi huomautus, kehoitus, määräys tai kieltö. Yleisimmin huomautukset liittyivät tuoteselosteessa ilmoitettujen tietojen poikkeamiin mitatuista tuloksista. Tuoteselosteisiin tai pakkauksiin liittyviä huomautuksia, kehoituksia tai määräyksiä annettiin 23 valvontatapahtuman yhteydessä eli 9,9 %:lle valvontatapahtumista.

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

Huomattavaa on, että vuoden 2021 valvonnassa ja myös 2020 valvonnassa orgaanisten lannoitteiden ja orgaanisten kivennäislannoitteiden ravinnepitoisuuksien poikkeamien vähäinen määrä verrattuna aiempien vuosien havaintoihin. Aiempaa enemmän puutteita puolestaan todettiin epäorgaanisten lannoitteiden ja maanparannusaineiden kohdalla. Epäorgaanisten lannoitteiden osalta tämä johtuu siitä, että hivenaineita tutkittiin näytteistä aiempaa tarkemmin ja niissä todettiin vaatimusten vastaisuuksia. Maanparannusaineista tehtiin aiempaa enemmän kypsyys- ja epäpuhtausanalyysyjä, jotka nostivat huomautusten määrää.

Toimija korjaa useimmiten havaitun puutteen jo valvontaprosessin aikana, jolloin asian käsittelyssä ei käytetä kieltoja tai muita pakkokeinoja tai puute arvioidaan niin vähäiseksi, ettei kiellon tai määrärauksen käytölle ole perustetta. Vuoden aikana kiellettiin neljän tuoterän markkinoille saattaminen ja käyttö lannoitevalmisteena. Kiellot koskivat kahta tuhkaerää, joissa haitalliset metallit ylittivät sallitun pitoisuuden sekä kahta kasvualueerää, joissa oli hygieniaan liittyvä virhe. Toisessa näistä todettiin salmonella ja toisessa E. Coli pitoisuus ylitti sallitun pitoisuuden.

Lannoitealan toimijat

Toiminnan tarkastuksilla todetut säännösten vastaisuudet ja puutteet luokitellaan kolmeen puuteluokkaan seuraavasti:

- Luokka 1: Merkittävä puute, joka estää laitoshyväksynnän myöntämisen tai edellyttää seurantatarkastuksen. Eläinten, ihmisten tai ympäristön turvallisuudelle aiheutuu vaaraa.
- Luokka 2: Selkeä säännösten vastaisuus tai puute, josta ei kuitenkaan aiheudu välitöntä vaaraa eläinten, ihmisten tai ympäristön turvallisuudelle.
- Luokka 3: Kyseessä on lievä puute tai yksittäistapaus toiminnan ollessa kuitenkin pääpiirteittäin vaatimustenmukaista.

Tarkastuksilla voidaan antaa lisäksi toimintaan liittyviä kehitysehdotuksia. Nämä eivät ole toimijaa velvoittavia.

Orgaanisia lannoitevalmisteita valmistavien laitosten hyväksyntämenettely on kaksivaiheinen. Hyväksyntää hakeneiden laitosten tarkastuksesta tehdään päätös, johon kirjataan tarkastuksella havaitut puutteet ja niihin liittyvät vaaditut toimenpiteet. Laitoshyväksyntä myönnetään, kun vaaditut korjaavat toimenpiteet on toteutettu. Orgaanisten lannoitevalmisteiden markkinoille saattaminen on sallittua vasta sen jälkeen, kun laitokselle on myönnetty hyväksyntä.

Orgaanisia lannoitevalmisteita valmistaviin laitoksiin tehtiin yhteensä 37 tarkastuskäyntiä. Puutteita, joiden perusteella edellytettiin toimenpiteitä, todettiin yhteensä 69 kpl (1,9 puutetta/tarkastus). Vuonna 2020 todettiin 2,1 puutetta/tarkastus. Tarkastuksissa todetut puutteellisuudet ja säännösten vastaisuudet on esitetty taulukossa 4.

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

Taulukko 4. Tarkastuksissa todetut puutteet, joiden perusteella on edellytetty toimenpiteitä.

	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Yhteensä
Raaka-aineet		1	1	2
Tilat ja laitteet			3	3
Henkilöstö				0
HACCP				0
Pakkausmerkinnät			5	5
Kirjanpito		4	13	17
Kriittiset valvontapisteet	2	6	8	16
Oma valvonnan toteutus		4	2	6
Oma valvontasuunnitelma		1	9	10
Puhdistukset ja tuholais- torjunta			4	4
Yhteensä	2	16	48	69/37 tarkastusta

Vakavia luokan 1 puutteita todettiin kaksi. Molemmat liittyivät kriittisten valvontapisteiden vaatimukseen. Luokan 2 puutteita todettiin 16. Luokan 2 puutteet liittyivät etenkin kirjanpitoon, kriittisiin valvontapisteisiin ja oma valvonnan toteutukseen. Luokan 3 puutteet liittyivät aiempien vuosien tapaan pääasiassa oma valvontasuunnitelmien sisältöön, kriittisten valvontapisteiden sekä kirjanpidon puutteellisuuksiin. Oma valvontasuunnitelmiin liittyviä puutteita on kuitenkin todettu aiempia vuosia vähemmän. Huomattavaa on myös että 7 tarkastuksella ei todettu lainkaan puutteita.

Taulukko 5. Todettujen puutteiden lukumäärät vuosina 2014-2021

Puuteluokka	Puutteiden lukumäärä							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Luokka 1	2	0	6	5	2	2	0	2
Luokka 2	21	18	32	15	26	23	17	16
Luokka 3	127	104	98	81	64	92	60	48
Puutteiden lukumäärä yhteensä	150	122	136	107	99	117	89	69
Tarkastukset	48	49	56	41	39	42	42	37
Puutteiden lukumäärä keskimäärin per tarkastus	3,1	2,5	2,4	2,6	2,5	2,8	2,1	1,9

3.2 Puutteiden analyysi

Tuotevalvonta

Lannoitevalmisteissa esiintyvät puutteet, joista voisi aiheutua riskejä turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle, liittyvät lähinnä haitallisiin aineisiin tai tuotteiden hygieeniseen laatuun. Mikäli tuotteet sisältävät sallittua suurempia määriä haitallisia aineita, riskinä on viljelymaan tai ympäristön pilaantuminen. Orgaanisista raaka-aineista valmistetut lannoitevalmisteet voivat sisältää taudinaiheuttajia, jollei niiden käsittely ole ollut riittävä. Vaikka salmonellan esiintyminen lannoitevalmisteissa ei aiheuta suoraa vaaraa elintarviketurvallisuudelle, voi se aiheuttaa tuotantotilojen saastumista sekä muodostaa riskin lannoitevalmistetta käsittelevien ihmisten terveydelle.

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

Haitallisten metallien pitoisuuksia seurattiin etupäässä tuhkalannoitteista. Lisäksi valvottiin epäorgaanisten fosforilannoitteiden kadmiumpitoisuutta. Yleisesti voidaan todeta, että haitallisten metallien pitoisuudet ovat alhaisella tasolla.

Ilmoitettujen ravinnepitoisuuksien ylitykset tuotteissa aiheuttavat ylimääräistä ravinnekuperuutta ympäristössä ja voivat johtaa ympäristön pilaantumiseen. Tarvetta suurempi ravinnepitoisuus kuin myös ilmoitettua pienemmät ravinnepitoisuudet voivat aiheuttaa ongelmia ja satotappioita tuotannossa. Orgaanisten lannoitevalmisteiden hajoamisaste, stabiilisuus ja kypsyydet vaikuttavat myös kasveihin esimerkiksi niin, että epästabiilissa kompostissa kasvatetut kasvit voivat kärsiä ravinteiden puutteesta, koska ravinteet sitoutuvat mikrobibiomassaan eivätkä vapaudu kasvien käyttöön.

Vuoden aikana tutkituissa epäorgaanisissa lannoitteissa havaittiin aiempaa enemmän poikkeamia. Tätä selittänee valvonnan kohdentaminen markkinavalvonnassa. Markkinavalvonnan näytteiden osalta näytteenotossa painotettiin Suomen ulkopuolella valmistettuja uusia markkinoille tulleita tuotteita ja toimijoita, joita ei ole aiemmin valvottu. Vuoden 2021 aikana ELY-keskukset hakivat markkinavalvonnassa aktiivisesti uusia markkinoille tulleita tuotteita. Markkinavalvonnan huomautusten määrä oli edellisiä vuosia suurempi ja näissä tuotteissa havaittiin myös runsaasti puutteita.

Orgaanisissa lannoitevalmisteissa puutteita on epäorgaanisia tuotteita enemmän. Tähän vaikuttaa osaltaan materiaalien luonne. Orgaanisten raaka-aineiden ominaisuuksien vaihtelu on suurempaa kuin epäorgaanisissa materiaaleissa ja tuotteissa tapahtuu luonnollista muuttumista varastoinnin aikana. Esimerkiksi tuotteiden sisältämä typpi on helposti haihtuvaa. Orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistus on tyypillisesti pienimuotoisempaa, eikä toiminta ole samalla tavalla vakiintunutta kuin epäorgaanisten lannoitevalmisteiden tuotanto. On huomattavaa, että lainsäädäntö ei edellytä tuotteisiin merkittävän parasta ennen päivämäärää tai valmistusajankohtaa.

Valvonnan painopisteeksi valitut teemat näkyvät myös havaittujen säännöstenvastaisuuksien määrissä. Pakkausmerkinnät ovat olleet erityisen huomion kohteena vuosien 2021 ja 2020 valvonnassa ja noihin liittyviä puutteita todettiin 2021 9,9 %:ssa ja 2020 6,2 %:ssa otetuista näytteistä, kun aiempina vuosina merkintöihin liittyviä puutteita on kirjattu alle 3 %:ssa näytteitä.

Lannoitealan toimijat

Vuoden 2021 laitostarkastuksissa painopisteenä oli laitoksilla käsiteltävät raaka-aineet sekä omavalvonnassa ja aiemmilla tarkastuksilla todettujen poikkeamien ja niihin liittyvien korjaustoimenpiteiden toteutus ja kirjaaminen laitoksilla. Eläinperäisiä sivutuotteita käsittelevillä laitoksilla kiinnitettiin huomiota sivutuoteasetuksen mukaisen hygienisoitukäsittelyn 12 mm enimmäispartikkelikoko-vaatimuksen toteutumiseen ja HACCP kuvauksiin ja niiden toteutukseen. Jätevesilietettä käsittelevillä laitoksilla kiinnitettiin huomiota myös haitallisten metallien seurantaan.

Laitosvalvonnassa vakavia luokan 1 puutteita todettiin kahdella laitoksella ja luokan 2 puutteiden määrä pysyi edelliseen vuoteen verrattuna samalla tasolla. Luokan 2 puutteina on huomaittu myös toistuvat lievät puutteet, kun toimija ei ole korjannut aiemmin todettua puutetta huomautuksesta huolimatta. Luokan 3 puutteiden määrä on ollut laskusuunnassa. Puutteita todettiin eniten omavalvontasuunnitelman sisällössä, kriittisten valvontapisteen seurannassa ja kirjanpidossa kuten edellisenäkin vuonna.

Laitostarkastuksilla todettujen puutteiden kokonaismäärässä on ollut lievää laskua. Erityisesti lievimpiä luokan 3 puutteita on havaittu aiempaa vähemmän. Havaittujen puutteiden määrän laskuun voi vaikuttaa se, että viimevuosina tarkastuksissa on painotettu suuria laitoksia. Paras tilanne on yleensä suurilla laitoksilla, joiden toiminta on ammattimaista ja joita tarkastetaan tiheämmin, kun määrällisesti enemmän puutteita todetaan harvemmin tarkastettavilla pienillä laitoksilla. Laitoksissa, joissa todetaan toistuvia puutteita, ei aina ole henkilöä, joka ottaisi kokonaisvastuun toiminnasta eikä todettuja puutteita tästä syystä korjata annetuissa määräajoissa.

Yleisesti ottaen voidaan edelleenkin todeta, että toimijoiden osaaminen ja lainsäädännön tuntemus ovat hyvällä tasolla ja todetut puutteet korjataan pääosin nopeasti.

4 AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE

Auditoinnit

Sisäinen auditointi valvonnan todentamismenettelyistä

- Hyvä ja joustava yhteistyö ja jatkuva vuoropuhelu
- Linjausten dokumentointi ja käytettävyys nostettu kehittämiskohteeksi
- Ei poikkeamia
- Komissio suoritti 22.3.–20.4.2021 sivutuotevalvonnan auditoinnin DG(SANTE) 2021–7204.
- Ei poikkeamia lannoitevalvonnassa

Tarkastajien koulutus

ELY:jen koulutus järjestettiin 12.1.2021 ja valtuutettujen tarkastajien koulutus 3.2.2021. Koulutukset järjestettiin etäkoulutuksena videoyhteydellä. Koulutuksista saatu palaute oli positiivista.

Ruokavirasto järjesti tarkastustyötä tekeville valtuutetuille tarkastajille koulutuksen 4.2.2021, jossa käsiteltiin tarkastuskäytäntöjä ja painopisteitä sekä tarkastuksiin liittyvää lainsäädäntöä.

Asiakaspalautteet

Lannoitevalvontaan kohdistuneita palautteita kirjattiin vuoden aikana yksi. Asia koski valvontatuloksen ja laskun viivästymistä.

5 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

5.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen

Ruokavirasto piti seitsemän ravinteiden kierrätystä, lannoitevalmistelainsäädännön vaatimuksia ja niiden valvontaa koskevaa esitystä viraston ulkopuolisissa koulutus- tai seminaaritalaisuuksissa, joiden kohderyhminä olivat toimijat, muut viranomaiset tai opiskelijat.

Suoraan toimijoille kohdistettuja koulutustilaisuuksia ei järjestetty.

Toimijoiden ja myös kuluttajien säännösten tuntemuksen varmistamisessa keskeinen kanava on Ruokavirasto.fi sivut ja toimijoille lähetettävät tiedotteet. Nettisivujen saavutettavuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota ja erillisten ohjeiden sijaan toiminnanharjoittajille suunnattu ohjeet tehtiin nettisivujen muodossa. Toimijoille lähetettiin kaksi lannoitevalvonnan ja -toiminnan ajankohtaisia aiheita käsittelevää infokirjettä.

Lannoitejaosto osallistui myös useisiin sidosryhmätapaamisiin, yhteistyökokouksiin ja työryhmiin, joissa oli mukana toimijoita, muita viranomaisia ja tutkijoita. Toimijoiden kanssa pidettiin tarvittaessa myös kahdenkeskisiä tapaamisia, joissa käsiteltiin toiminnan vaatimuksia. Merkittävä keino toimijoiden ja muiden viranomaisten säädösten tuntemuksen varmistamiseen ovat ympäristövaikutusten arviointeihin ja ympäristölupiin liittyvät lausunnot. Vuoden aikana vastattiin yli 30 lannoite-toimintaan tai kiertotalouteen liittyvään lausuntopyyntöön. Lisäksi vuoden aikana vastattiin lukuisiin lannoite- ja sivutuotelainsäädännön aihealueisiin liittyneisiin kysymyksiin, joita tulee niin lannoitevalvonnan sähköisiin postilaatikkoihin, viraston nettisivujen kautta kuin suoraan puhelimella tai sähköpostilla viraston asiantuntijoille.

5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaavien toimenpiteiden varmistaminen

Näytteistä todetut säännösten vastaisuudet, annetut huomautukset ja kiellot on kerätty taulukkoon 3 ja toimijoiden valvonnassa todetut puutteet on kerätty taulukkoon 5.

Tuotevalvonnassa haitallisten aineiden lainsäädännössä annetun enimmäispitoisuuden ylitys johtaa lannoitevalmiste-erän kieltoon. Tuhkaerien osalta voi toimenpiteenä olla myös käyttökohteen muuttaminen peltokäytöstä metsätalouskäyttöön. Ravintoaineissa tai merkinnöissä todetuista puutteista seuraa huomautus ja mikäli puute toistuu, edellytetään toimijalta selvitys ja toimenpiteitä asian korjaamiseksi. Tuotevalvonnassa havaittujen puutteiden korjaavia toimenpiteiden toteutusta seurataan toiminnanharjoittajan tekemien selvitysten perusteella ja tarvittaessa tehdään seurantatarkastuksia ottamalla uusintanäytteitä. Todetut puutteet vaikuttavat myös toimijoiden tarkastustiheyteen seuraavina vuosina.

Laitosvalvonnan tarkastuksien perusteella määrätyille korjaaville toimenpiteille asetetaan määräaika. Vakavien puutteiden osalta korjaavat toimenpiteet tarkastetaan tarvittaessa seurantatarkastuksella tai dokumenttien perusteella. Lievempien puutteiden korjaavat toimenpiteet tarkastetaan seuraavalla suunnitelman mukaisella tarkastuksella. Todetut puutteet huomioidaan myös tarkastussuunnitelmaa laadittaessa tarkastustiheyttä korottavana tekijänä.

Toimijoiden ohjauksessa ja valvonnassa painotettiin edelleen toimijan omavalvonnan osuutta tiedottamalla omavalvonnan merkityksestä toimijoille ja huomioimalla omavalvonnan puutteet valvonnan kohdistamisessa. Valvonnan havaitsemat puutteet korjataan pääosin valvontaprosessin aikana, eikä niiden perusteella tarvitse käyttää hallinnollisia pakkokeinoja, kuten kieltoja tai määräyksiä. Samoin toimijat korjaavat omavalvonnassaan havaitut puutteet myös yleensä ennen kuin ne näkyvät valvonnassa.

5.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Ruokavirasto panosti edelleen valtuutettujen tarkastajien, ELY-keskustarkastajien ja omien tarkastajiensa perehdyttämiseen sekä tarkastusten koordinointiin ja Ruokaviraston ja tarkastajien väliseen viestintään. Ruokavirasto järjesti valtuutettujen tarkastajien ja ELY-tarkastajien koulutustilaisuudet etäyhteyksillä. Koulutusaiheina olivat mm. tuotevalvonnan periaatteet, lainsäädäntöasiat ja tuotantopaikkatarkastukset

CoVid-19 epidemiasta aiheutuneiden liikkumisrajoitusten takia osa toiminnan tarkastuksista tehtiin etätarkastuksina. Kokemukset etätarkastuksista olivat hyviä. Etätarkastukset ovat ajankäytön ja kustannusten kannalta tehokkaita. Etätarkastukset sopivat parhaiten kohteisiin, jossa tarkastaja tuntee valvottavan kohteen ja sen toiminnan. Etätarkastuksista saatujen hyvien kokemusten perusteella etätarkastustoiminta on otettu pysyväksi käytännöksi.

Laboratoriovalmiuden kehittäminen ja järjestäminen

Ruokaviraston laboratoriossa on ollut tutkittavana vakiintuneiden lannoitevalmisteiden lisäksi jo useamman vuoden ajan kiertotalousmateriaaleja sisältäviä lannoitevalmisteita. Uudentyyppisissä tuotteissa on ollut havaittavissa eri lannoiteryhmiin kuuluvien materiaalien sekoittaminen toisiinsa ja teollisuuden sivuvirtojen hyödyntäminen lannoitevalmisteina. Valmisteet ovat olleet koti- ja ulkomaisia.

Biomassojen ja ravinteiden kierrätys on asettanut haasteita laboratoriolle sopivien menetelmien valinnassa ja menetelmien soveltamisessa. Laboratoriossa on tehty yhteistyötä lannoitevalvonnan lisäksi toimijoiden ja toisten laboratorioden kanssa. Laboratorion henkilökunta on osaavaa ja tehokasta, mutta työn kausiluonteisuuden vuoksi resurssivajetta on täydennetty laboratorioalan harjoittelijoilla. Valvonnan maksullisten näytteiden priorisointi on parantanut maksavien asiakkaiden mahdollisuutta hyödyntää tuloksia muiden näytteiden kustannuksella.

Kesällä 2019 hyväksytty EU:n lannoiteasetus 2019/1009 on edellyttänyt laboratoriolta aktiivista valmistautumista tulevaisuuteen. Uusi lannoiteasetus on ns. kiertotalouslainsäädäntö ja sen sisältämät vaatimukset edellyttävät uusien laboratoriomenetelmien kehittämistä. Lainsäädännön vaatimusten toteuttamiseksi laboratorioanalytiikan osalta on vuoden 2020 alussa hyväksytty standardointipyyntö M564. Pyyntö sisältää standardit, jotka tulee valmistaa ennen uuden lainsäädännön käyttöönottoa 2022. Standardeista osa on jo ollut käytössä Ruokaviraston laboratoriossa. Uusien standardien kehitystyötä on tehty aktiivisesti testaamalla menetelmiä ja osallistumalla standardien kirjoittamiseen. Uusia standardeja on paljon ja kokouksia on ollut tiiviisti vuoden 2021 aikana ja yhteistyö muiden eurooppalaisten laboratorioden kanssa jatkuu edelleen vuonna 2022. Standardien valmistuminen on edennyt hitaasti ja työ jatkuu vuodelle 2022, kuten myös menetelmien laajamittainen käyttöönotto.

6 VALVONNAN RESURSSIT

Ruokavirasto vastaa lannoitevalmisteiden valvontaan ja lainsäädännön toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä. Vuonna 2021 Ruokaviraston valvonta käytti tähän 4,1 htv työpanoksen. Ruokavirasto käyttää näytteenotossa ja tarkastusten tekemisessä apunaan valtuutettuja tarkastajia (8 hlöä) sekä ELY-keskustarkastajia (5 hlöä). Tarkastajien resursseja käytetään vuosittain valtuutettujen tarkastajien osalta 0.3-0.5 htv. ELY-keskuksille on laskettu lannoitevalvonnan tehtäviin 80 htp (noin 0,3 htv) työpanos. Näytteet analysoidaan

Ruokaviraston laboratoriossa. Laboratorio käytti noin 6,5 htv työpanoksen lannoitevalmisteiden tutkimuksiin ja menetelmien ylläpitoon ja kehitykseen.

Sisäiset ja ulkoiset kehittämistehtävät, vaativat lannoitevalvonnan henkilöstöltä merkittävää työpanosta.

7 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN

Ruokavirasto on jo pitkään edistänyt lannoitealan toimijan vastuunottoa tuotteiden ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta. Toimijoita on ohjattu omavalvonnan toteuttamisessa, valvontaa on suunnattu omavalvonnan valvontaan ja tarkastuskohteiden määrittelyssä on huomioitu toimijoiden omavalvonnan toteutus ja tulokset. Tätä työtä tullaan edelleen jatkamaan.

Viranomaisnäytteiden määrä on vähennetty minimitasolle. Tulosten hyödynnettävyyden takaamiseksi jatketaan valvonnan teemoittamista valmistuksen valvonnassa ja markkinavalvonnassa. Kohdennetulla valvonnalla nopeutetaan analyysitulosten valmistumista, kun samanaikaisesti saadaan analysoitavaksi useampia saman tyyppisiä näytteitä ja parannetaan myös kustannustehokkuutta.

Valvonnan tehokkuutta ja reaktiivisuutta kehitetään tuotevalvonnan havaintojen paremmalla käytöllä valmistuksen valvonnan kohdentamisessa sekä vastaavasti tuotevalvonnan kohdentamisessa hyödynnetään laitosten valvonnassa saatuja tietoja.

Käynnissä olevilla sähköisten asiointien kehittämishankkeilla pystytään parantamaan asiakkaiden palvelua ja tehostamaan omaa toimintaa. Ruokaviraston sähköisen asiointipalvelun Toukon kehittämistä jatketaan. Asiointijärjestelmässä toimija voi tehdä tarvittavat ilmoitukset ja hakemukset sekä saa asioita koskevat päätökset ja muut asiakirjat. Myös toimijoiden raportointia kehitetään. Toimijoiden vuosi-ilmoitusten käsittelyyn ja omavalvonnan raportointiin on luotu sähköiset toiminnot ja näiden kehittämistä jatketaan.

Kansalaisten ja yritysten tietoisuus terveyteen, ympäristön tilaan ja ilmaston muutokseen vaikuttavista asioista on kasvanut. Myös markkinatilanne on nopeasti muuttunut epäorgaanisten lannoitteiden osalta energiakustannusten nousun ja raaka-aineiden saatavuuden osalta. Muutokset näkyvät erilaisten kierrätysravinteiden, jätteiden ja sivutuotteiden hyödyntämisen kasvuna, uudenlaisina markkinoille tulevana tuotteina ja uusina tai aiemmin tunnistamattomina riskeinä. Myös lainsäädännön vaatimukset tuotteille, toiminnalle ja valvonnalle ovat muuttuneet. Nämä muutokset vaikuttavat niin valvonnan toimintatapoihin kuin valvonnan kohdentamiseen.

Uuden EU:n lannoitevalmisteasetuksen soveltamisala laajenee merkittävästi aiemmasta ja koskee kaiken tyyppisiä lannoitevalmisteita. Muutos lisää tarvetta kehittää markkinavalvontaa jäsenmaiden välillä sisämarkkinoilla vapaasti liikkuvien tuotteiden valvonnassa. Asetuksen soveltaminen alkaa heinäkuussa 2022. EU-lannoiteasetuksen rinnalle jää voimaan myös kansallinen lainsäädäntö, jonka uudistaminen on meneillään. Kansallisen lainsäädännön valmistelu ja sen sekä EU:n lannoitevalmisteasetuksen toimeenpano tulevat vaatimaan lähivuosina merkittäviä resursseja lannoitevalvonnalta.

Kansallisen lannoitelain uudistus tuo eräitä muutoksia valvonnan järjestämiseen. Muutokset selkeyttävät valvontaa antamalla paremmat mahdollisuudet puuttua tuotteiden

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti 2021

harhaanjohtavaan markkinointiin, etäkaupan valvontaan ja petokselliseen toimintaan. Tyyppinimistä luopuminen ja niiden korvaaminen uusilla tuote- ja ainesosaluokilla edistää uudentyyppisten lannoitteiden markkinoille pääsyä. Ruokavirasto hyväksyy jatkossa uudet ainesosat ja ylläpitää niitä koskevaa ainesosaluetteloa. Jatkossa lainsäädäntö velvoittaa kaikkia talouden toimijoita rekisteröitymään Ruokaviraston ylläpitämään valvontarekisteriin. Tämä lisää jonkin verran valvottavien toimijoiden määrää. Sen sijaan laitoshyväksyntävelvoitteen poistuminen osalta orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistajista vapauttaa valvonnan resursseja uudentyyppisiin tehtäviin. Lainsäädännön muutokset vaikuttavat valvonnan kohdentamiseen vuodesta 2022 eteenpäin.